

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS IR ESTIJOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS

SUTARTIS DĖL INVESTICIJŲ SKATINIMO IR ABIPUSĖS APSAUGOS

Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir Estijos Respublikos Vyriausybė, toliau vadinamos „Susitariančiosiomis Šalimis“,

- norėdamos plėtoti ekonominį bendradarbiavimą abiem pusėms naudingomis sąlygomis,
 - siekdamos sukurti palankias sąlygas vienos Susitariančiosios Šalies investitorių investicijoms kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje,
 - pripažindamos, kad šių investicijų skatinimas ir abipusė apsauga bus palankios stimuliuoti verslo iniciatyvą šioje srityje,
- susitarė:

1 straipsnis Sąvokos

Šios Sutarties tikslais:

1. Sąvoka „investicija“ reiškia bet kurios rūšies turtą, investuotą ekonominei veiklai vykdyti vienos Susitariančiosios Šalies investitoriaus kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje pagal Susitariančiosios Šalies, kurioje atliekama investicija, įstatymus ir tvarką. Ši sąvoka ypač, nors ne išimtinai, apima:

- a) kilnojamąjį ir nekilnojamąjį turtą bei kitas turtines teises in rem, tokias kaip hipoteka, turto sulaikymas, užstatas ir analogiškas teises;
- b) akcijas, dalis ir obligacijas ar kitas dalyvavimo bendrovėje formas;
- c) pretenzijas į pinigus arba pretenzijas į bet kokią ekonominę vertę turinčią veiklą, susijusią su investicija;
- d) intelektualinės nuosavybės teises, įskaitant autorines teises, prekių ženklus, patentus, pramoninius pavyzdžius, techninius procesus, know-how, prekybines paslaptis, prekybinius pavadinimus ir susijusį su investicija goodwill;
- e) įstatymais ar pagal kontraktą suteiktą bet kurią teisę ir bet kurią licenciją ar leidimą pagal įstatymus, įskaitant koncesijas gamtinių išteklių žvalgybai, gavybai, apdirbimui ar jų panaudojimui.

Bet koks investuoto turto formos pakeitimas neturi įtakos investicijos, kaip tokios, traktavimui su sąlyga, kad tas pakeitimas yra padarytas pagal investiciją priimančiosios Susitariančiosios Šalies įstatymus ir tvarką.

2. Sąvoka „investitorius“ reiškia:

- a) Lietuvos Respublikos atžvilgiu:
 - (i) fizinius asmenis, kurie yra Lietuvos Respublikos piliečiai pagal Lietuvos Respublikos įstatymus;
 - (ii) bet kurį ūkinį subjektą, įsteigtą ir įregistruotą Lietuvos Respublikos teritorijoje pagal Lietuvos Respublikoje galiojančius įstatymus ir tvarką;
- b) Estijos Respublikos atžvilgiu:
 - (i) fizinius asmenis, turinčius Estijos Respublikos pilietybę pagal jos įstatymus;
 - (ii) bet kurį ūkinį subjektą, kuris yra įsteigtas ar įkurtas pagal Estijos Respublikos įstatymus ir kartu jos įstatymų pripažintas juridiniu asmeniu.

3. Sąvoka „pajamos“ reiškia visas iš investicijų gautas sumas ir ypač, nors ne išimtinai, apima pelną, palūkanas, kapitalo padidėjimo pajamas, dividendus, autorinius honorarus ar mokėjimus.

4. Sąvoka „teritorija“ reiškia Susitariančiosios Šalies teritoriją, įskaitant teritorinę jūrą ir bet kuriuos jūrinius ar povandeninius plotus, kuriuose pagal tarptautinę teisę Susitariančioji Šalis gali naudotis jūros dugno, žemės gelmių ir gamtinių resursų tyrinėjimo, eksploatacijos ir saugojimo teisėmis.

2 straipsnis

Investicijų skatinimas ir apsauga

1. Kiekviena Susitariančioji Šalis savo teritorijoje skatina ir sudaro palankias sąlygas kitos Susitariančiosios Šalies investicijoms ir pagal savo įstatymus ir tvarką priima tokias investicijas.

2. Kiekvienos Susitariančiosios Šalies investicijos visada yra teisingai ir lygiaverčiai traktuojamos, taip pat joms yra užtikrinamas visiškas saugumas ir apsauga kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje.

3 straipsnis

Nacionalinis ir didžiausio palankumo režimas

1. Kiekviena Susitariančioji Šalis savo teritorijoje suteikia kitos Susitariančiosios Šalies investicijoms ir pajamoms teisingą ir lygiavertį traktavimą, kuris nėra mažiau palankus negu traktavimas, suteiktas savo investicijoms ir pajamoms ar bet kurios trečiosios Valstybės investicijoms ir pajamoms, priklausomai nuo to, kuris traktavimas yra palankesnis.

2. Kiekviena Susitariančioji Šalis savo teritorijoje suteikia kitos Susitariančiosios Šalies investitoriams dėl investicijų valdymo, palaikymo, naudojimosi, pasinaudojimo ar disponavimo teisingą ir lygiavertį traktavimą, kuris nėra mažiau palankus negu traktavimas, suteiktas savo investitoriams ar bet kurios trečiosios Valstybės investitoriams, priklausomai nuo to, kuris traktavimas yra palankesnis.

3. Šio straipsnio 1 ir 2 dalies nuostatos nesudaromos taip, kad viena Susitariančioji Šalis privalėtų taikyti kitos Susitariančiosios Šalies investitoriams traktavimą, lengvatas ar privilegijas, kurias pirmoji Susitariančioji Šalis gali teikti dėka:

a) muitų sąjungos ar laisvos prekybos zonos, ar monetarinės sąjungos, ar panašių tarptautinių susitarimų, vedančių į tokias sąjungas ar institucijas, ar kitų regioninio bendradarbiavimo formų, kuriuose ta Susitariančioji Šalis yra ar gali tapti Šalimi;

b) bet kurios tarptautinės sutarties visiškai ar didesne dalimi susijusios su mokesčiais.

4 straipsnis

Nuostolių atlyginimas

1. Kada vienos Susitariančiosios Šalies investitoriai patiria nuostolius dėl savo investicijų kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje dėl karo, ginkluoto konflikto, ypatingos padėties įvedimo, riausių, sukilimo, maišto ar kitų panašių įvykių, kita Susitariančioji Šalis dėl restitucijos, nuostolių padengimo, kompensacijos ar kito atsiskaitymo juos traktuoja ne mažiau palankiai negu savo investitorius ar bet kurios trečiosios Valstybės investitorius, priklausomai nuo to, kuriuos traktuoja palankiau.

2. Nepažeidžiant šio straipsnio 1 dalies, vienos iš Susitariančiųjų Šalių investitoriams, kurie kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje dėl toje dalyje nurodytų įvykių patiria nuostolius:

a) šalies karinėms pajėgoms ar valdžios atstovams rekvizavus jų turtą,

b) šalies karinėms pajėgoms ar valdžios atstovams sunaikinus jų turtą ne mūšio veiksmų atveju arba nesusidarius būtinumo situacijai,

yra suteikiama restitucija ar jie gauna teisingą ir adekvačią kompensaciją už nuostolius, patirtus dėl rekvizicijos ar turto sunaikinimo. Iš to kylantys mokėjimai yra nedelsiant be apribojimų pervedami laisvai konvertuojama valiuta.

5 straipsnis **Ekspropriacija ir kompensacija**

1. Susitariančiosios Šalies investicijų investicijos kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje negali būti nacionalizuotos, eksproprijautos ir joms negalima taikyti nacionalizavimui ar ekspropriacijai analogiškų priemonių (toliau vadinamų „ekspropriacija“) kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje, išskyrus atvejus, kai tai atliekama visuomenės interesais. Ekspropriacija turi būti vykdoma įstatymų nustatyta tvarka, nediskriminaciniu pagrindu ir greitai išmokant adekvačią ir veiksmingą kompensaciją. Tokios kompensacijos dydis turi atitikti eksproprijuotų investicijų rinkos vertę, buvusią prieš pat ekspropriaciją arba prieš viešai paskelbiant apie ją, priklausomai nuo to, kas įvyko anksčiau; į ją įskaitomos palūkanos nuo pirmos dienos po ekspropriacijos, apskaičiuotos pagal LIBOR kursą, ji yra išmokama nedelsiant, veiksmingai realizuojama ir netrukdomai pervedama laisvai konvertuojama valiuta.

2. Investitoriai, kurių turtas eksproprijuojamas, turi teisę pagal eksproprijuojančiosios Susitariančiosios Šalies įstatymus į neatidėliotiną tos Susitariančiosios Šalies teisminių ar kitų nepriklausomų organų atliekamą peržiūrą, kad būtų nustatyta, ar tokia ekspropriacija ir investicijų įvertinimas yra atliktas pagal šio straipsnio principus.

6 straipsnis **Pervedimai**

1. Susitariančiosios Šalys užtikrina pervedimą sumų, susijusių su investicijomis ir pajamomis. Pervedimai yra atliekami nedelsiant, be jokių apribojimų, laisvai konvertuojama valiuta. Tokie pervedimai ypač, nors ne išimtinai, apima:

- a) kapitalą bei papildomas sumas investicijai palaikyti ar plėsti;
- b) pelną, palūkanas, dividendus ir kitas einamąsias įplaukas;
- c) lėšas paskoloms apmokėti;
- d) autorinius honorarus ar mokėjimus;
- e) įplaukas, gautas pardavus ar likvidavus investiciją;
- f) fizinių asmenų, dirbančių su investicija tos Susitariančiosios Šalies teritorijoje, uždarbius.

2. Šios Sutarties tikslais, jeigu nėra susitariama kitaip, keitimo kursas yra pervedimo dieną sandoriams taikomas dominuojantis komercinis kursas.

3. Susitariančiosios Šalys įsipareigoja šiame straipsnyje nurodytiems pervedimams taikyti tokį pat palankų režimą, kuris taikomas bet kurios trečiosios Valstybės investicijų pervedimams, susijusiems su investicijomis.

7 straipsnis **Subrogacija**

1. Jeigu viena iš Susitariančiųjų Šalių ar jos paskirta Agentūra apmoka savo investitoriams pagal garantiją, kurią buvo suteikusi kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje esančiai investicijai, pastaroji Susitariančioji Šalis pripažįsta:

a) bet kurių teisių ir pretenzijų perdavimą pirmajai Susitariančiajai Šaliai ar jos paskirtai Agentūrai pagal įstatymą arba teisinį sandorį, taip pat,

b) kad pirmoji Susitariančioji Šalis ar jos paskirta Agentūra turi teisę subrogacijos būdu naudotis to investitoriaus teisėmis ir pretenzijomis ir prisiimti su investicija susijusius įsipareigojimus.

2. Subrogacijos būdu gautos teisės ar pretenzijos neviršija pradinių investitoriaus teisių ar pretenzijų.

8 straipsnis

Ginčų tarp vienos Susitariančiosios Šalies ir kitos Susitariančiosios Šalies investitoriaus sprendimas

1. Bet kuris ginčas, kuris gali iškilti tarp vienos Susitariančiosios Šalies investitoriaus ir kitos Susitariančiosios Šalies dėl investicijų tos Susitariančiosios Šalies teritorijoje, sprendžiamas ginčo Šalių derybomis.

2. Jei ginčas tarp vienos Susitariančiosios Šalies investitoriaus ir kitos Susitariančiosios Šalies tokiu būdu neišsprendžiamas per šešis mėnesius, investitorius turi teisę perduoti ginčą spręsti:

(a) Tarptautiniam investicinių ginčų sprendimo centrui (ICSID), taikant tinkamas Konvencijos dėl investicinių ginčų tarp atskirų valstybių ir kitų valstybių piliečių sprendimo, atviros pasirašymui 1965 m. kovo 18 d. Vašingtone, nuostatas; arba

(b) arbitrai arba tarptautiniam ad hoc arbitražo teismui, sudaromam pagal Jungtinių Tautų Tarptautinės prekybos teisės komisijos (UNCITRAL) arbitražo taisyklės. Ginčo Šalys gali raštu susitarti padaryti pakeitimus šiose taisyklėse. Arbitražo sprendimai galutiniai ir privalomi abiem ginčo Šalims.

9 straipsnis

Ginčų sprendimas tarp Susitariančiųjų Šalių

1. Ginčai tarp Susitariančiųjų Šalių dėl šios Sutarties aiškinimo ar taikymo yra sprendžiami draugiškai diplomatiniais kanalais.

2. Jeigu ginčas tokiu būdu neišsprendžiamas per šešis mėnesius, tai bet kuriai Susitariančiajai Šaliai paprašius, jis gali būti perduotas arbitražo teismui pagal šio straipsnio nuostatas.

3. Arbitražo teismas sudaromas kiekvienu atskiru atveju tokiu būdu. Kiekviena Susitariančioji Šalis per du mėnesius nuo kreipimosi dėl arbitražo gavimo dienos paskiria po vieną arbitražo teismo narį. Šie du nariai išrenka trečiosios Valstybės pilietį, kuris, pritarus abiem Susitariančiosioms Šalims, paskiriamas arbitražo teismo Pirmininku (toliau vadinamas „Pirmininku“). Pirmininkas paskiriamas per 3 mėnesius nuo kitų dviejų narių paskyrimo dienos.

4. Jeigu per laikotarpius, nurodytus šio straipsnio 3 dalyje, reikiami paskyrimai nebuvo padaryti, Tarptautinio Teismo Prezidentas gali būti prašomas atlikti šiuos paskyrimus. Jeigu jis yra vienos iš Susitariančiųjų Šalių pilietis arba negali atlikti minėtos funkcijos dėl kitų priežasčių, tai Viceprezidentas yra prašomas atlikti šiuos paskyrimus. Jei Viceprezidentas taip pat yra vienos iš Susitariančiųjų Šalių pilietis arba dėl kitų priežasčių negali atlikti nurodytų funkcijų, tai paskirti reikiamus asmenis prašomas tolesnis pagal vyresniškumą Tarptautinio Teismo narys, kuris nėra kurios nors iš Susitariančiųjų Šalių pilietis.

5. Arbitražas priima sprendimą balsų dauguma. Toks sprendimas yra privalomas. Kiekviena Susitariančioji Šalis apmoka savo teismo nario ir jos atstovavimo arbitražo procese išlaidas; Arbitražo Pirmininko ir kitas išlaidas abi Susitariančiosios Šalys apmoka po lygiai. Tačiau Arbitražas gali nuspręsti, kad didesnę išlaidų dalį turi padengti viena iš Susitariančiųjų Šalių. Arbitražas pats nustato savo darbo tvarką.

10 straipsnis **Kitų taisyklių ir specialių įsipareigojimų taikymas**

Jeigu viena Susitariančioji Šalis pagal savo tarptautinius susitarimus, įstatymus ir tvarką ar kitas specialias kontrakto nuostatas suteikia kitos Susitariančiosios Šalies investitoriams palankesnę traktavimą negu pagal šią Sutartį, tai taikomas labiau palankus traktavimas.

11 straipsnis **Sutarties taikymas**

Ši Sutartis taikoma investicijoms, atliktoms vienos Susitariančiosios Šalies investitorių kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje pagal jos įstatymus ir tvarką tiek prieš įsigaliojant šiai Sutarčiai, tiek po jos įsigaliojimo, tačiau ji nėra taikoma su investicija susijusiems ginčams, kurie iškilo ar galėjo iškilti, ar bet kurioms pretenzijoms, kurios buvo išnagrinėtos, prieš jai įsigaliojant.

12 straipsnis **Įsigaliojimas, trukmė ir nutraukimas**

1. Susitariančiosios Šalys praneša viena kitai apie procedūrą, reikalingą pagal jų įstatymus šiai Sutarčiai įsigaliojti, įvykdymą. Ši Sutartis įsigalioja nuo antro pranešimo dienos.

2. Ši Sutartis galioja dešimt metų ir lieka galioti tolesniems dešimties metų periodams, jeigu kuri nors iš Susitariančiųjų Šalių ne vėliau kaip prieš vienerius metus iki pirminio ar kiekvieno vėlesnio termino pabaigos raštiškai nepraneša kitai Susitariančiajai Šaliai apie ketinimą nutraukti šią Sutartį.

3. Nutraukus šią Sutartį, investicijoms, atliktoms iki šios Sutarties nutraukimo, Sutarties nuostatos tebegalioja dar dešimt metų nuo nutraukimo dienos.

Paliudydami tai, tinkamai įgalioti asmenys pasirašė šią Sutartį.

Sudaryta Taline 1995 m. rugsėjo 7 d., dviem egzemplioriais, kiekvienas jų lietuvių, estų ir anglų kalbomis, visi tekstai vienodos teisinės galios. Kilus nesutarimams dėl interpretacijos, remtis tekstu anglų kalba.

LIETUVOS RESPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖS VARDU

ESTIJOS RESPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖS VARDU
